

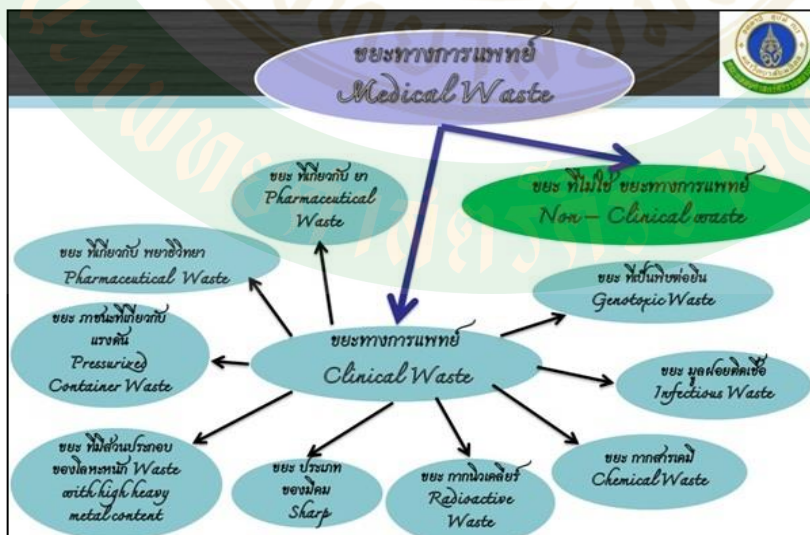

ถอดบทเรียนจากการประชุมวิชาการ HA National Forum ครั้งที่ 14
Management Excellence for HRO: ชยะที่หลากหลายจัดการอย่างไรให้ปลอดภัย
วันศุกร์ที่ 15 มีนาคม 2556 เวลา 08.30 – 10.00 น.

วิทยากรร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

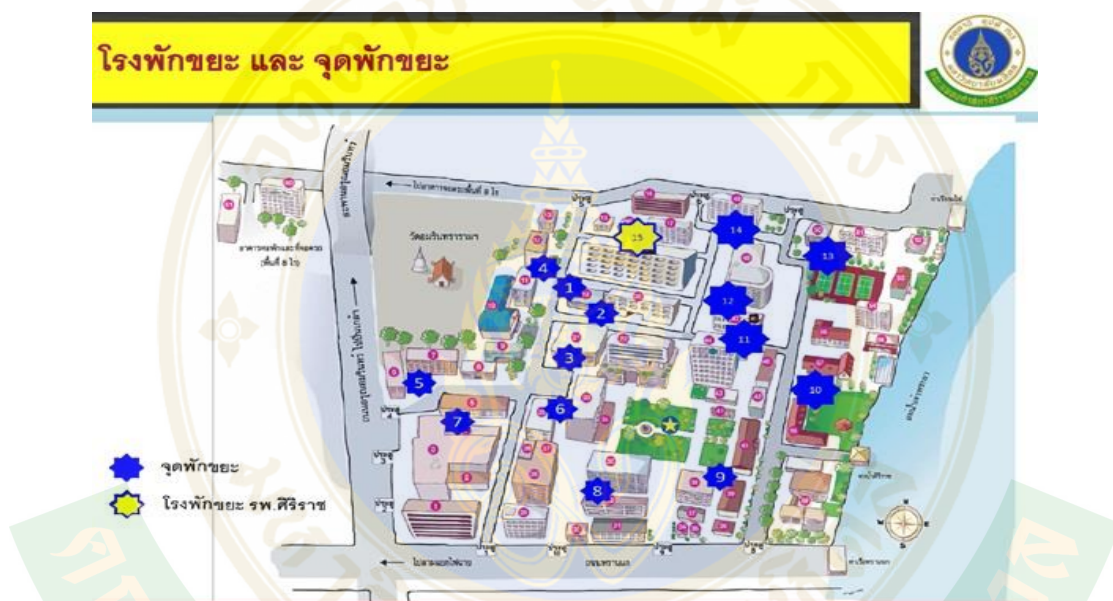
ผศ.นพ.ธารา วงศ์วิริยางกูร	คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
ผศ.นพ.ธีระ กุลลดาเรืองไกร	คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
พัฒนา พันธุ์ประสิทธิ์เวช	คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
สุวภา ทองคุรุโชค	คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
ผศ.นพ.วิศิษฐ์ วามวาณิชย์	คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ผศ.นพ.วิศิษฐ์ วามวาณิชย์ เริ่มต้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้กล่าวถึงการแบ่งประเภทของขยะในโรงพยาบาลศิริราช โดยแบ่งเป็นขยะทางการแพทย์ (Clinical Waste) และขยะที่ไม่ใช่ขยะทางการแพทย์ (Non - Clinical Waste)

ขยะทางการแพทย์ (Clinical Waste) ได้แก่ ขยะที่เกี่ยวข้องกับยา กากสารเคมี พยาธิวิทยา ของมีคม ขยะมูลฝอยติดเชื้อ เป็นต้น พบปัญหาในการจัดเก็บขยะทางการแพทย์เช่นการทิ้งเข็มฉีดยา (ไม่ได้ปลดเข็ม) ทิ้งเศษขยะทั่วไป ในถุงขยะติดเชื้อ เครื่องฮาร์ดดิสก์แมกซ์ซิน (เครื่องฟอกปอดในการผ่าตัดหัวใจ) ทิ้งในถุงดำซึ่งเป็นขยะเปียก ขยะที่ไม่ใช่ขยะทางการแพทย์ (Non - Clinical Waste) ได้แก่ ขยะมูลฝอยรีไซเคิล กระดาษ พลาสติก ขวดแก้ว เป็นต้น พบปัญหาในการจัดเก็บขยะที่ไม่ใช่ขยะทางการแพทย์ เช่นการทิ้งขยะไม่ใส่ถุง ทิ้งเข็มไม่ใส่กล่อง มีเลือดติดที่ถุงในถังขยะแห้ง ทิ้งถุงขยะไม่ลงถัง และได้กล่าวถึงการเลือกที่ตั้งโรงพักขยะ ภายในโรงพยาบาลศิริราช คำนึงถึงทิศทางลมและเส้นทางการ เคลื่อนย้ายขยะ

นพ. วีระ กลลดาเรืองไกร ได้ยกตัวอย่างปัญหาขยะในโรงพยาบาลศิริราชในเรื่องของการทิ้งเข็ม ในแต่ละปีได้เกิดอุบัติเหตุเข็มทิ่มตำจำนวนมาก จึงได้พัฒนากล่องที่ใช้ในการทิ้งเข็มและแนวกระบวนการทิ้งเข็ม ดังรูป

1. นำเข็มหรือกระบอกยาฉีดถอดปลอกเข็ม
ไม่ต้องใส่คืนปลอกเข็ม

2. นำเข็มได้เข้าไปตรงกลาง

3. เมื่อมีเข็มจำนวนมากเกือบเต็ม ให้ดึงฝา
ด้านข้างออก เพื่อทำการปิด

4. ปิดฝาลดลงและกดให้แน่น ถัดลงจะเปิดอีก
ไม่ได้หรือทิ้งในจุดแอมเพื่อทำการทำลาย

ในส่วนขยะประเภทอื่นๆ ได้ทำป้ายคำเตือนติดไว้ให้เห็นชัดเจนพร้อมทั้งแยกโซนทิ้งเฉพาะขยะติดเชื้อและ
เป็อนรังสี ดังรูป

คุณพัฒนา พันธุ์ประสิทธิ์เวช หัวหน้างานอาคารและสถานที่ ได้กล่าวถึงกระบวนการจัดเก็บและขนส่งขยะ
ภายในโรงพยาบาลศิริราช ดังนี้

1. กำเนิดและแยกประเภทขยะและสารพิษ
2. จัดเก็บและขนย้าย ขยะไว้ที่บริเวณพัก
3. ขนย้ายขยะไปเก็บ ที่โรงพักขยะ
4. ขนย้ายขยะออกจาก รพ.ศิริราช

ในส่วนของกระบวนการเก็บขยะในอาคาร และสำนักงาน จะเน้นให้พนักงานสวมชุดเสื้อผ้าแบบฟอร์มการแต่งกายสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล สวมถุงมือ ผ้ากันเปื้อน ผ้าปิดปาก-จมูก และสวมถุงมือ 2 ชั้นสำหรับขยะติดเชื้อ ขยะอันตราย รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน จับถุงบริเวณด้านนอกและปิดปากถุงพันด้วยเชือกให้แน่น และนำถุงขยะไปส่งที่จุดพักขยะให้ทันรอบเวลาจัดเก็บ

การเคลื่อนย้ายขยะ ถึงสำหรับเคลื่อนย้ายต้องมีพื้นและผนังทึบ เมื่อวางภาชนะบรรจุมูลฝอยแล้วต้องปิดฝาให้แน่น เพื่อป้องกันสัตว์และแมลงเข้าไป และดำเนินการเคลื่อนย้ายรถขนถุงขยะไปตามเส้นทางที่กำหนดระวางรถยนต์และคนที่เดินผ่านไปมา และมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนวิธีการขนย้ายขยะให้รวดเร็วและทันสมัยขึ้น เพื่อรองรับการขยายตัวของโรงพยาบาลศิริราช และช่วยลดปัญหาด้านสุขภาพของบุคลากรที่ทำหน้าที่เคลื่อนย้ายขยะ มีการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะและสารพิษแก่บุคลากรภายในและภายนอกคณะฯ

ความภาคภูมิใจ / ผลลัพธ์ที่โดดเด่น

- ปรับเปลี่ยนวิธีการขนย้ายขยะให้รวดเร็วและความทันสมัยขึ้น เพื่อรองรับการขยายตัวของโรงพยาบาลศิริราช และช่วยลดปัญหาด้านสุขภาวะของบุคลากรที่ทำหน้าที่เคลื่อนย้ายขยะ

คุณสุวภา ทองสุโกโชค หัวหน้าหน่วยรักษาความสะอาดและกำจัดขยะ ได้กล่าวถึงขบวนการจัดการขยะ บริเวณจุดพักขยะ โดยแยกระหว่างห้องเก็บถังพักขยะมูลฝอยติดเชื้อและห้องเก็บถังพักขยะมูลฝอยทั่วไป มีการล้างทำความสะอาดถังขยะ โดยการวางถังนอนลงกับพื้นใกล้ระบายน้ำ ใช้สายยางฉีดทำความสะอาดภายนอกและภายใน ถังถังขยะให้แห้งก่อนนำจัดเก็บห้องขยะ ส่งเสริมสุขนิสัยในการทำงานในเรื่องของการล้างมือทำความสะอาดและทำความสะอาดร่างกายก่อนและหลังการปฏิบัติหน้าที่เพื่อสุขภาพอนามัยที่ดี มีการตรวจสอบสุขภาพประจำปี หรือตรวจสุขภาพตามความเสี่ยงสำหรับเจ้าหน้าที่หน่วยกำจัดขยะ พร้อมทั้งสรุปรายงานเก็บสถิติการเกิดอุบัติเหตุด้านการจัดการขยะและสารพิษนำเสนอในที่ประชุมคณะกรรมการ เพื่อหาแนวทางพร้อมแก้ไขปัญหา

กระบวนการล้างทำความสะอาดบริเวณโรงพักขยะ

ผศ.นพ.ธารา วงศ์วิริยางกูร ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายทรัพยากรกายภาพและสิ่งแวดล้อม ได้กล่าวถึงขยะที่หลากหลาย จัดการอย่างไรให้ปลอดภัย เริ่มต้นได้เล่าถึงโครงการ WASTE BANK มีวัตถุประสงค์คือสร้างกระบวนการจัดการขยะ recycle อย่างเป็นระบบ ส่งเสริมนโยบาย green hospital และการ recycle สร้างนิสัยในการคัดแยกขยะ และสร้างรายได้ให้กับบุคลากร หน่วยงาน ภาควิชา และคณะฯ โดยให้หน่วยงานร่วมมือในการจัดเก็บและคัดแยกขยะรีไซเคิล 4 ประเภท ได้แก่ ประเภทกระดาษ ประเภทพลาสติก ประเภทแก้ว และประเภทเหล็ก - โลหะฯ ติดระเบียบพัสดุ ภาควิชา ฝ่าย หน่วยงานและหอผู้ป่วยฯ นำขยะมารีไซเคิลมาจำหน่ายที่โครงการ มีเจ้าหน้าที่ทำการชั่งน้ำหนัก ออกใบเสร็จและจ่ายเงิน มีตารางเวลารอบในการรับซื้อขยะรีไซเคิล พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่โครงการ เวสต์แบงก์ อำนวยความสะดวกในการรับซื้อขยะรีไซเคิลนอกสถานที่ ตามตึก /หอผู้ป่วย ที่มีปริมาณมากในเวลาทำการ หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่จะคัดแยกขยะรีไซเคิลที่รับซื้อเพื่อแยกประเภทขยะต่าง ๆ เพื่อสะดวกในการจัดเก็บ

มีการบริหารจัดการด้านการเงิน เปิดบัญชีซื้อกองทุน waste bank ทำบัญชีรายรับรายจ่ายประจำวัน มีคณะกรรมการตรวจสอบบัญชี ได้กำไรจากส่วนต่างประมาณ 30,000 บาทต่อเดือน และได้กล่าวถึงโครงการน้ำหมักชีวภาพ เป็นการลดปริมาณขยะเปียกที่มีอยู่และอาจเพิ่มขึ้นในอนาคต พร้อมทั้งยังสามารถนำน้ำหมักชีวภาพที่ได้นำไปใช้ในการดับกลิ่นเหม็นจากโถส้วม ท่อระบายน้ำ บ่อดักไขมัน ช่วยชะลอปัญหาท่อระบายน้ำอุดตัน และใช้เป็นปุ๋ยสำหรับต้นไม้ โดยได้นำเสนอการทำน้ำหมักชีวภาพโดย การใช้เปลือกผลไม้ซึ่งได้มาจากร้านค้าสวัสดิการภายในโรงพยาบาล ทำน้ำวางหลัง นำมาล้างมีชั้นตอนและวิธีทำดังรูป ดังรูป

ขั้นตอนและวิธีทำ

ล้างภาชนะสำหรับใส่น้ำหมัก

การหมัก

การบรรจุ

การจำหน่าย

ผศ.นพ.ธารา วงศ์วิริยางกูร กล่าวสรุปตัวชี้วัด (KPI) การจัดการขยะ แบ่งเป็น ช่วงต้นทาง ได้แก่ การทิ้งขยะ การคัดแยกขยะตัวชี้วัดคือจำนวนอุบัติเหตุที่ทิ้งขยะผิดประเภทและจำนวนครั้งที่ตรวจพบการทิ้งขยะผิดประเภท ช่วงกลางทางได้แก่ การจัดเก็บขยะตัวชี้วัดคือจำนวนอุบัติเหตุการบาดเจ็บจากการเก็บและขนส่งขยะ ช่วงปลายทาง ได้แก่ ปริมาณขยะตัวชี้วัดคือ ปริมาณขยะทั้งหมดต่อเดือน/ปีลดลงที่เปอร์เซ็นต์ และเปอร์เซ็นต์ขยะ recycle ต่อเดือน/ปี เพิ่มขึ้น และในการจัดการขยะที่หลากหลายต้องอาศัย 3 คำคือ “Reduce Reuse Recycle”

ผู้ถอดบทเรียน

นางสาวกิตติมา พรหมจักร

ผู้ตรวจสอบบทเรียน

นางสาวสมใจ เนียมหอม

